

[Undervisningsministeren.]

tænkning med, at stipendierne skal ydes efter en skala på grundlag af forældrenes økonomiske forhold, således at det højeste støttebeløb bliver på 2 100 kr. + midlertidigt tillæg eller ialt 3 780 kr. årlig og det mindste beløb på 480 kr. + midlertidigt tillæg eller ialt 864 kr. årlig. På grundlag heraf beregnes det gennemsnitlige årlige stipendiebeløb til 1 534 kr. + midlertidigt tillæg eller til ialt 2 760 kr., idet man regner med, at der vil blive uddelt forholdsvis flere af de større stipendier end af de små.

Hvis man efter de af ungdomskommissionen anviste principper regner med, at ca. 4 000 af de ialt ca. 12 000 studerende ved universiteterne og de højere læreanstalter er studieegnede og økonomisk trængende, skulle man altså, hvis man lægger gennemsnitsbeløbet på 2 760 kr. til grund, årligt for tiden anvende ca. 11 mill. kr. til stipendier til disse studerende. Hvis man heri fradrager de allerede eksisterende legat- og stipendiebeløb, der andrager ca. 1 mill. kr. årlig, skulle behovet altså være ca. 10 mill. kr. årlig. Behovet må dog efter selve det foreliggende lovforslags natur have en stigende tendens i årene fremover, idet antallet af ubemidlede studieegnede må påregnes at stige, når muligheden for effektiv studiehjælp er tilvejebragt.

Ved den beregning, man har foretaget over fordelingen af de ca. 10—12 mill. kr., der årlig vil være til rådighed til de forskellige uddannelsesområder, har man foreløbig skønnet, at der kun kunne blive ca. 5 mill. kr. årlig til de studerende ved universiteterne og de højere læreanstalter.

Man må imidlertid herved erindre, at en del af støtten til de studerende ydes i form af lån, der vel skal være rentefri, men som dog senere vil blive tilbagebetalt, således at de ikke betyder den samme udgift for statskassen som stipendiebeløb. Man bør dog sikkert kun yde lån i meget begrænset omfang til de studerende ved universiteterne og de højere læreanstalter, da studierne her er for langvarige til en sådan finansieringsform. Det ville betyde en voldsom økonomisk belastning for en kandidat at skulle tilbagebetale et f. eks. gennem 7 år ydet studielån af f. eks. 3 000 kr. årlig, d. v. s. ialt 21 000 kr. Hvis man regner med afdrag på 1 000 kr. årlig og går ud fra, at afdrags-

betalingen først påbegyndes et par år efter embedseksamen, ville lånet først være tilbagebetalt, når den pågældende var ca. 50 år gammel.

Efter ungdomskommissionens betænkning bør der da også — bortset fra ganske særlige tilfælde — kun ydes lån til de studerende i den første del af deres studietid, hvor det endnu ikke er dokumenteret, om de er virkelig egnede for den valgte uddannelse, med andre ord normalt i tiden, indtil de har bestået 1. del. Lån bør iøvrigt navnlig ydes, når der er tvivl om vedkommendes studieegnethed, og det må være en forudsætning, at den pågældende opfylder de økonomiske betingelser for at oppebære stipendium. Jeg må erkende, at dette lånebevis er et højst usikkert aktiv for staten, hvis den pågældende viser sig ikke at være studieegnet og derfor opgiver studierne, men det vil vist alligevel være rigtigst — som også foreslået af ungdomskommissionen — i de mere tvivlsomme tilfælde kun at yde lån.

Da det imidlertid vil være vanskeligt på forhånd at skønne over, hvorledes den foreslåede udvidelse af støtteordningen vil indvirke på rekrutteringen af de studerende, og dermed også at udtale nogen mening om, i hvilket omfang støtten bør ydes i form af stipendier eller lån, foreslås det overladt til undervisningsministeriet og uddannelsesfondens bestyrelse at fastsætte de nærmere retningslinier herfor, medens afgørelsen i det konkrete tilfælde må træffes af den legatuddelende myndighed i overensstemmelse med disse retningslinier.

Skulle det for de studerende ved universiteterne og de højere læreanstalter til rådighed værende beløb på ca. 5 mill. kr. vise sig utilstrækkeligt til at give de studieegnede unge en støtte af en sådan størrelse, at de ikke behøver at opgive deres studium af økonomiske grunde, må fondens kapital angribes.

En anden kreds af unge, der ønskes inddraget under uddannelsesfondens virkeområde, er de studerende på seminarierne, herunder på forskoleseminarierne, og elever på forberedelseskursus til seminarierne. Disse unge har i forvejen statsmidler til rådighed i et sådant omfang, at de ikke har kunnet komme i betragtning ved uddelingen af de beskedne støttemidler, som uddannelsesfonden i sin nuværende skikkelse har til rådighed.